

(ร่าง) มาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี สำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล

1. ขอบข่าย

1.1 มาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ ครอบคลุมข้อกำหนดในการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีในทุกขั้นตอนของการผลิตกุ้งทะเลในสกุลพีเนียส (*Penaeus* spp.) ลิโตพีเนียส (*Litopenaeus* spp.) และเมตาพีเนียส (*Metapenaeus* spp.) เช่น กุ้งกุลาดำ (*Penaeus monodon*) กุ้งขาวแวนนาไม (*Litopenaeus vannamei*) กุ้งตะกาด (*Metapenaeus affinis*) ตั้งแต่การเลี้ยง การจับ จนถึงหลังการจับ ก่อนการขนส่งออกจากฟาร์ม เพื่อให้ได้กุ้งทะเลที่มีคุณภาพดี ปลอดภัยต่อผู้บริโภค โดยคำนึงถึงสุขภาพและสวัสดิภาพสัตว์ ความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และความรับผิดชอบต่อสังคม

1.2 มาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ ไม่ครอบคลุมขั้นตอนการเพาะ และการอนุบาล

2. นิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานสินค้าเกษตร มีดังต่อไปนี้

2.1 กุ้งทะเล (marine shrimp) หมายถึง กุ้งทะเลในสกุลพีเนียส (*Penaeus* spp.) ลิโตพีเนียส (*Litopenaeus* spp.) และเมตาพีเนียส (*Metapenaeus* spp.) เช่น กุ้งกุลาดำ (*Penaeus monodon*) กุ้งขาวแวนนาไม (*Litopenaeus vannamei*) กุ้งตะกาด (*Metapenaeus affinis*)

กุ้งทะเล (marine shrimp) หมายถึง สัตว์ทะเลในกลุ่มกุ้ง ปู (crustacean) มีขนาดเล็ก ลำตัวยาว ว่ายน้ำได้

ฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล (marine shrimp farm) หมายถึง สถานที่ประกอบการเลี้ยงกุ้งทะเล ประกอบด้วย บ่อเลี้ยง สถานที่เตรียมอาหาร โรงเรือน และบริเวณสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขาภิบาลที่จำเป็นสำหรับการเลี้ยงกุ้งทะเล

[2.2 ยาสัตว์ (veterinary drug) หมายถึง สารใดๆ ที่ให้แก่สัตว์ที่ใช้เป็นอาหารมนุษย์ หรือสัตว์ที่ให้ผลผลิตซึ่งเป็นอาหารมนุษย์ เพื่อวัตถุประสงค์ในการบำบัด บรรเทา ป้องกัน รักษาโรค วินิจฉัย หรือเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสรีระหรือพฤติกรรมของสัตว์นั้น

2.3 ยาสัตว์ตกค้าง (residues of veterinary drugs) หมายถึง ยาสัตว์ตามข้อ 2.2 ทั้งที่เป็นสารประกอบตั้งต้น (parent drug) สารที่เกิดจากกระบวนการสร้างและสลายของสารตั้งต้น (metabolites) ที่เกิดขึ้นในระบบชีวเคมีของร่างกาย และสารอื่น ๆ (associated impurities) ที่ติดมากับยาสัตว์ ที่ตกค้างในเนื้อเยื่อสัตว์ ผลิตภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ของสัตว์ซึ่งเป็นอาหารมนุษย์

2.4 ข้อกำหนดในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบ (Code of Conduct for Responsible Fisheries- CCRF) หมายถึง หลักการและมาตรฐานสากลที่จัดทำโดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations-FAO) เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติอย่างรับผิดชอบ เพื่อให้มั่นใจในการอนุรักษ์ การจัดการ และการพัฒนาทรัพยากรที่มีชีวิตในน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความหลากหลายทางชีวภาพ

2.5 องค์การสุขภาพสัตว์โลกโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (World Organization for Animal Health or Office International des Epizooties-OIE) หมายถึง องค์การกลางซึ่งทำหน้าที่ประสานความร่วมมือในการป้องกันและควบคุมโรคระบาดสัตว์ที่สำคัญ เพื่อไม่ให้โรคระบาดสัตว์ก่อความสูญเสียต่อชีวิตสัตว์และมนุษย์มากจนส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของโลก

2.6 ข้อกำหนดสุขภาพสัตว์น้ำ (Aquatic Animal Health Code) หมายถึง ข้อกำหนดที่ OIE จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกฎเกณฑ์ทางการค้าที่เกี่ยวกับสุขอนามัยสัตว์น้ำและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ เพื่อให้ประเทศสมาชิกใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิงร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคเข้าสู่ประเทศผู้นำเข้าผ่านทางการค้าผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ และเพื่อไม่ให้มีการนำหลักสุขอนามัยมาใช้ในการกีดกันทางการค้าอย่างไม่เป็นธรรม]

ระดับของข้อกำหนด

ข้อกำหนดในมาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ แบ่งเป็น 2 [3] ระดับ ดังนี้

(1) ข้อกำหนดหลัก (major requirement) หมายถึง ข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติ หากบกพร่องจะส่งผลกระทบต่อทางตรงหรือรุนแรงต่อความปลอดภัยของผู้บริโภค และ/หรือคุณภาพกุ้ง และ/หรือสิ่งแวดล้อม และ/หรือสังคม หรือเป็นข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(2) ข้อกำหนดรอง (minor requirement) หมายถึง ข้อกำหนดที่ควรปฏิบัติ หากบกพร่องจะส่งผลกระทบต่อทำให้ผลิตผลมีความเสี่ยงต่อความปลอดภัยของผู้บริโภค และ/หรืออาจทำให้คุณภาพไม่เหมาะสมในการบริโภค และ/หรือทำให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม และ/หรือต่อสังคม

[(3) ข้อเสนอแนะ (recommendation) หมายถึง ข้อกำหนดที่แนะนำให้ปฏิบัติเพื่อสนับสนุนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล]

เกณฑ์การตัดสิน

การตัดสินผลการตรวจประเมินว่าเป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ มีเกณฑ์ดังนี้

(1) ผลการตรวจประเมินต้องเป็นไปตามข้อกำหนดหลักทุกข้อ

(2) ผลการตรวจประเมินต้องเป็นไปตามข้อกำหนดรองไม่น้อยกว่า 70% ของข้อกำหนดรองทั้งหมด กรณีการตรวจประเมินเพื่อต่ออายุใบรับรองมาตรฐานในรอบต่อไป ต้องแสดงให้เห็นว่ามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

[(3) ผลการตรวจประเมินต้องเป็นไปตามข้อเสนอแนะไม่น้อยกว่า 60% ของข้อเสนอแนะทั้งหมด กรณีการตรวจประเมินเพื่อต่ออายุใบรับรองมาตรฐานในรอบต่อไป ต้องแสดงให้เห็นว่ามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง]

3. ข้อกำหนด

รายละเอียดข้อกำหนดให้เป็นไปตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1

รายการและข้อกำหนด

รายการ	ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด
1. สถานที่และการขึ้นทะเบียนฟาร์ม	หลักการ/วัตถุประสงค์ ควรเลือกสถานที่เลี้ยงกึ่งทะเลให้เหมาะสม ซึ่งจะทำให้กึ่งมีการเจริญเติบโตดี มีอัตราการรอดสูง ลดความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนที่จะมีผลต่อสุขภาพกึ่งและความปลอดภัยต่อผู้บริโภค รวมถึงไม่มีปัญหาการเลี้ยงกึ่งในพื้นที่ที่ผิดกฎหมาย	
	1.1 ต้องไม่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน ที่จะส่งผลต่อสุขภาพกึ่งและความปลอดภัยต่อผู้บริโภค หรือมีมาตรการป้องกันการปนเปื้อน	ข้อกำหนดหลัก
	1.2 ไม่อยู่ในเขตพื้นที่ป่าชายเลน พื้นที่ชุ่มน้ำ และเขตพื้นที่ห้ามเลี้ยงตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ข้อกำหนดหลัก
	1.3 อยู่ใกล้แหล่งน้ำที่มีคุณภาพเหมาะสมกับการเลี้ยงกึ่ง ได้แก่....	ข้อเสนอแนะ
	1.4 มีการคมนาคมสะดวกทั้งภายในและภายนอกฟาร์ม เพื่อให้สะดวกในการปฏิบัติงาน และขนส่งผลิตผลได้อย่างรวดเร็ว	ข้อเสนอแนะ
	1.5 ต้องมีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกับกรมประมง มีเอกสารสิทธิ์ หรือเอกสารแสดงสิทธิ์ในการใช้ที่ดิน	ข้อกำหนดหลัก
2. การจัดการฟาร์ม	หลักการ/วัตถุประสงค์ ควรมีการจัดการฟาร์มที่ดี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานภายในฟาร์ม ส่งผลให้กึ่งมีการเจริญเติบโต แข็งแรง ลดความเสี่ยงการเกิดและแพร่กระจายของโรค ป้องกันการปนเปื้อนที่จะมีผลต่อสุขภาพกึ่ง และความปลอดภัยของผู้บริโภค รวมถึงป้องกันและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	
	2.1 มีคู่มือการจัดการฟาร์มที่สอดคล้องกับมาตรฐาน และดำเนินการตามที่ระบุไว้ในคู่มือ	ข้อกำหนดรอง

รายการ	ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด
	2.2 ตรวจสอบคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำที่จะนำมาใช้เลี้ยงกุ้งตามระยะเวลาที่ระบุไว้ในคู่มือ	ข้อเสนอแนะ
	2.3 พักและ/หรือปรับปรุงบ่อก่อนเลี้ยงกุ้งรุ่นใหม่	ข้อกำหนดตรง
	2.4 มีการจัดการให้สัตว์น้ำอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโต (C.1 04) (เช่น คุณภาพน้ำ เครื่องเติมอากาศ)	ข้อกำหนดตรง
	[2.5 ปล่อยลูกกุ้งลงเลี้ยงในความหนาแน่นที่เหมาะสม]	ข้อกำหนดตรง
	2.6 มีบันทึกหรือใบรับรองหรือใบแจ้งผลการตรวจสอบสุขภาพลูกกุ้งเพื่อให้มั่นใจว่าลูกกุ้งปลอดเชื้อก่อโรคที่สำคัญ (C.6 05)	ข้อกำหนดหลัก รอง
	2.7 มีการกักกันโรคที่มีประสิทธิภาพ กรณีมีการนำกุ้งจากภายนอกเข้ามาในฟาร์ม (C.1 05)	ข้อกำหนดหลัก
	2.8 มีการกรองน้ำที่เติมลงในบ่อ เพื่อป้องกันสัตว์น้ำอื่น ๆ จากภายนอกฟาร์มเข้าสู่ในฟาร์ม	ข้อกำหนดตรง
	[2.9 มีเครื่องเติมอากาศ หรือมีระบบการให้อากาศในน้ำอย่างเหมาะสม]	ข้อกำหนดตรง
	2.10 อาหารสัตว์น้ำสำเร็จรูปที่ใช้ต้องได้รับการขึ้นทะเบียน มีคุณภาพดี และยังไม่หมดอายุ สามารถระบุแหล่งที่มาของวัตถุดิบ (C.4 01) (C.4 08)	ข้อกำหนดหลัก
	2.11 อาหารสำเร็จรูปที่ผลิตใช้เองในฟาร์ม ต้องแสดงรายการและแหล่งที่มาของวัตถุดิบ และไม่ใช้ส่วนผสมที่ห้ามใช้ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (C.4 01) (C.4 08)	ข้อกำหนดตรง
	2.12 มีวิธีการจัดการให้อาหารอย่างมีประสิทธิภาพ ในปริมาณที่พอเหมาะกับความต้องการของกุ้ง (C.4 07)	ข้อกำหนดตรง
	2.13 ไม่ใช้อาหารสดในการเลี้ยงกุ้งโดยตรง (C.4 05)	ข้อกำหนดตรง
	2.14 ไม่ใช้อาหารที่ผลิตโดยใช้กุ้งทะเลเป็นวัตถุดิบ (C.4 06)	ข้อกำหนดตรง

รายการ	ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด
	2.15 เก็บอาหารกึ่งในสถานที่ที่ปลอดภัยจากการปนเปื้อนและรักษาคุณภาพของอาหารกึ่งได้ (C.3 01)	ข้อกำหนดรอง
	2.16 ตรวจสอบสภาพแวดล้อม วิเคราะห์คุณภาพน้ำ และพฤติกรรมของกึ่งในบ่อเลี้ยงกึ่งอย่างสม่ำเสมอ (C.1 06)	ข้อกำหนดรอง
	2.17 มีการป้องกันศัตรูและพาหะนำโรคกึ่งเข้าบ่อทั้งระหว่างการเตรียมบ่อ เตรียมน้ำ และระหว่างการเลี้ยง โดยต้องไม่มีการทำลายสัตว์น้ำชนิดใกล้เคียงพันธุ์ ยกเว้นเพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน และใช้วิธีเมตตาฆาต (C.5 04)	ข้อกำหนดรอง
	2.18 ตรวจสอบสุขภาพกึ่งในบ่ออย่างสม่ำเสมอ และมีวิธีการจัดการกึ่งป่วยหรือตายในภาวะปกติที่ไม่พบการระบาดของโรค ตามที่ระบุไว้ใน Veterinary Health Plan รวมถึงมีการบันทึกข้อมูลการป่วยหรือตาย และแยกกึ่งที่อ่อนแอออกทันทีที่พบ (C.1 07)	ข้อกำหนดรอง
	2.19 มีการจัดการสุขภาพกึ่งให้เป็นไปตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องของประเทศ โดยคำนึงถึงข้อกำหนดในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบที่จัดทำโดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการเคลื่อนย้ายสัตว์น้ำมีชีวิต และมาตรฐานของ OIE ที่เกี่ยวข้อง	ข้อกำหนดรองหลัก
	2.20 มีการจัดการป้องกันการแพร่และการติดต่อของโรคจากการเคลื่อนย้ายกึ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต โดยปฏิบัติตามข้อกำหนดสุขภาพสัตว์น้ำของ OIE	ข้อกำหนดรอง
	2.21 กรณีเกิดโรคระบาดกึ่ง ให้แจ้งหน่วยงานภาครัฐที่มีอำนาจหน้าที่โดยเร็ว และมีการแจ้งเตือนการระบาดของโรค	ข้อกำหนดรอง
	2.22 มีการวินิจฉัยโรค วิเคราะห์สาเหตุ และแก้ไข กรณีที่กึ่งแสดงอาการป่วย พร้อมทั้งจดบันทึกหรือเก็บหลักฐานการวินิจฉัยโรค	ข้อกำหนดรอง
	2.23 มีมาตรการป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคกึ่งอย่างมีประสิทธิภาพ ที่สามารถป้องกันการระบาดของโรคกึ่งภายในฟาร์ม และจากภายในฟาร์มไปสู่ภายนอกฟาร์ม รวมถึงสิ่งแวดล้อม (C.1 10)	ข้อกำหนดรอง

รายการ	ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด
	2.24 มีวิธีการกำจัดซากกึ่งที่เหมาะสมที่สามารถป้องกันการแพร่กระจายของโรคได้ (C.1 09)	ข้อกำหนดรอง
	2.25 มีมาตรการที่มีประสิทธิภาพ ที่สามารถลดโอกาสการแพร่กระจายของโรคระหว่างสัตว์น้ำต่างชนิด กรณีเลี้ยงกึ่งหลายชนิดรวมกันหรือเลี้ยงกึ่งร่วมกับสัตว์น้ำอื่น	ข้อกำหนดรอง
	2.26 จัดให้มีการฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในฟาร์ม เพื่อให้ทราบบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนในการดูแลด้านสุขภาพและสวัสดิภาพสัตว์ การใช้สารเคมีอย่างปลอดภัย (C.1 03)	ข้อกำหนดรอง
3. การใช้ยาสัตว์ สารเคมี และผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ที่ใช้ในการเลี้ยงสัตว์น้ำ	<p>หลักการ/วัตถุประสงค์</p> <p>หากจำเป็นต้องใช้ยาสัตว์ สารเคมี และผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ ต้องใช้ด้วยความระมัดระวัง และมีความรับผิดชอบ ไม่ใช้ยาสัตว์และสารเคมีที่ห้ามใช้ตามกฎหมาย มีการเก็บรักษาอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อป้องกันการปนเปื้อน/ตกค้างของยาสัตว์และสารเคมีในผลิตภัณฑ์ การเลี้ยง ซึ่งจะส่งผลต่อความปลอดภัยของผู้บริโภค รวมถึงสิ่งแวดล้อม</p> <p>3.1 ไม่ใช้ยาสัตว์ สารเคมี และผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ที่ใช้ในการเลี้ยงสัตว์น้ำ ที่ห้ามใช้ตามกฎหมาย ในการใช้ยาสัตว์ สารเคมี และผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ที่ใช้ในการเลี้ยงสัตว์น้ำเป็นชนิดที่กำหนดให้ต้องขึ้นทะเบียน ต้องมีการขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่และใช้อย่างถูกต้อง (ย้ายไป 3.2) (C.2 03)</p> <p>3.2 กรณีที่จำเป็นต้องใช้ยาสัตว์หรือสารเคมีก่อนการจับ ต้องมีระยะหยุดการใช้ยาสัตว์หรือสารเคมีตามที่ระบุไว้ในฉลาก</p> <p>3.2 การใช้ยาสัตว์และสารเคมี ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสัตวแพทย์ หรือนักวิชาการประมงที่มีความเชี่ยวชาญด้านโรคสัตว์น้ำ ปฏิบัติตามวิธีการใช้ที่ระบุในฉลาก มีระยะหยุดยาที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการปนเปื้อนสู่ผลิตภัณฑ์และสิ่งแวดล้อม (C2 01 02)</p> <p>3.3 เก็บยาสัตว์ สารเคมี และผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ที่ใช้ในการเลี้ยงสัตว์น้ำในที่ที่สามารถป้องกันการเสื่อมสภาพและการเกิดอันตราย (C.3 01)</p>	<p>ข้อกำหนดหลัก</p> <p>ข้อกำหนดหลัก</p> <p>ข้อกำหนดหลัก</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p>

รายการ	ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด
<p>4. น้ำทิ้งและดินเลน</p>	<p>หลักการ/วัตถุประสงค์ การจัดการน้ำทิ้งและดินเลน ต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม</p>	
	<p>4.1 น้ำทิ้งที่ปล่อยออกสู่ภายนอกฟาร์มต้องมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมาย (C.5 03) (C.8 01 04)</p>	ข้อกำหนดหลัก
	<p>4.2 มีการป้องกันน้ำเค็มจากบ่อเลี้ยงแพลงก์พืชน้ำในเขตน้ำจืดเพื่อป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (C.8 02)</p>	ข้อกำหนดหลัก
	<p>4.3 ไม่ทิ้งหรือปล่อยดินเลนออกสู่พื้นที่ที่ไม่ได้รับอนุญาต (C.3 02)</p>	ข้อกำหนดหลัก
<p>5. พลังงานและเชื้อเพลิงและน้ำมันหล่อลื่น</p>	<p>หลักการ/วัตถุประสงค์ เชื้อเพลิงและน้ำมันหล่อลื่นที่ใช้ ควรใช้และกำจัดอย่างมีความรับผิดชอบ มีการเก็บรักษาอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อป้องกันการปนเปื้อน รวมถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม</p>	
	<p>5.1 มีสถานที่เก็บเชื้อเพลิง และน้ำมันหล่อลื่นที่ใช้เป็นสัดส่วนและปลอดภัยควรมีการติดฉลากและเครื่องหมายพร้อมคำเตือน มีการใช้และกำจัดอย่างมีความรับผิดชอบ รวมถึงจัดเก็บเป็นสัดส่วน แยกจากอาหารกุ้ง และที่พักอาศัย (C.3 02)</p>	ข้อเสนอแนะ
	<p>5.2 เครื่องจักรกลที่ใช้ภายในฟาร์มควรอยู่ในสภาพดี ไม่มีเชื้อเพลิงและน้ำมันหล่อลื่นรั่วไหลลงสู่แหล่งน้ำ</p>	ข้อเสนอแนะ
	<p>5.3 น้ำมันหล่อลื่นที่ใช้แล้วให้ทิ้งในภาชนะรองรับที่จัดไว้โดยเฉพาะและกำจัดอย่างถูกวิธี</p>	ข้อเสนอแนะ
	<p>5.4 มีการติดตั้งระบบไฟฟ้าภายในฟาร์มที่ถูกต้อง เหมาะสมและปลอดภัยต่อผู้ปฏิบัติงาน</p>	ข้อกำหนดรอง
	<p>5.5 ควรใช้พลังงานอย่างประหยัดและ/หรือการใช้พลังงานทดแทน</p>	ข้อเสนอแนะ

รายการ	ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด
5. สุขอนามัยภายในฟาร์ม	<p>หลักการ/วัตถุประสงค์</p> <p>การออกแบบ การปฏิบัติงาน และการจัดการฟาร์มอย่างถูกสุขลักษณะสามารถป้องกันการปนเปื้อนของเชื้อก่อโรค ยาสัตว์ และสารเคมีเข้าสู่ระบบการเลี้ยงและผลิตผล ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพของกุ้งที่เลี้ยง รวมถึงความปลอดภัยของผู้บริโภค</p>	
	<p>5.1 ออบแบบสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเลี้ยงกุ้งทะเล ให้สามารถป้องกันการปนเปื้อนจากผู้ปฏิบัติงาน น้ำทิ้ง สุขา สัตว์เลี้ยง น้ำมัน เชื้อเพลิง น้ำมันหล่อลื่นจากเครื่องจักร และจากแหล่งอื่นๆที่อาจก่อให้เกิดการปนเปื้อน</p>	ข้อกำหนดรอง
	<p>5.2 แยกเก็บขยะ สิ่งปฏิกูล ภาชนะบรรจุยาสัตว์ สารเคมี เป็นสัดส่วน และมีการจัดการอย่างเหมาะสม เพื่อป้องกันการปนเปื้อนสู่ผลิตผล (C.3 01)</p>	ข้อกำหนดรอง
	<p>5.3 เก็บรักษาปัจจัยการผลิต วัสดุและอุปกรณ์ต่างๆ อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามประเภท เพื่อป้องกันการปนเปื้อนและไม่ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์อื่น (C.3 01)</p>	ข้อกำหนดรอง
	<p>5.4 ห้องน้ำและห้องสุขาต้องถูกสุขลักษณะ และป้องกันการปนเปื้อนลงสู่บ่อเลี้ยง คลองส่งน้ำ และ/หรือแหล่งน้ำ</p>	ข้อกำหนดหลัก
	<p>5.5 ห้ามใช้มูลสัตว์ในการเลี้ยงกุ้ง</p>	ข้อกำหนดหลัก
	<p>5.6 ไม่ปล่อยสัตว์เลี้ยงเข้าไปในบริเวณบ่อเลี้ยงกุ้ง</p>	ข้อกำหนดรอง
	<p>5.7 มีการฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานในเรื่องการปฏิบัติด้านสุขลักษณะที่ดี เพื่อให้ทราบบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน ในการป้องกันการปนเปื้อนและการเสื่อมสภาพของผลิตผล รวมถึงการใช้สารเคมีอย่างถูกวิธีและปลอดภัย</p>	ข้อกำหนดรอง

รายการ	ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด
<p>7. การจับ และการปฏิบัติหลังการจับก่อนการจำหน่าย</p>	<p>หลักการ/วัตถุประสงค์ การจับ และการปฏิบัติหลังการจับ ต้องดำเนินการอย่างถูกสุขลักษณะ ไม่มีการใช้สารต้องห้าม เพื่อป้องกันการปนเปื้อนหรือตกค้างในผลผลิต ซึ่งจะส่งผลต่อความปลอดภัยของผู้บริโภค</p>	
	<p>7.1 ไม่ใช้สารต้องห้ามในระหว่างการจับและหลังการจับ</p>	ข้อกำหนดหลัก
	<p>7.2 หากมีการใช้สารเคมีต้องใช้อย่างถูกต้อง</p>	ข้อกำหนดรอง
	<p>7.3 ควรเลือกผู้รับซื้อที่ได้รับการรับรองมาตรฐานด้านสุขลักษณะการดูแลรักษาสัตว์น้ำหลังการจับและการขนส่ง หรือมีการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการกับกรมประมง</p>	ข้อกำหนดรอง
	<p>7.4 มีการจับอย่างถูกสุขลักษณะ สามารถป้องกันการปนเปื้อน</p>	ข้อกำหนดรอง
<p>8. แรงงาน และสวัสดิการ</p>	<p>หลักการ/วัตถุประสงค์ การจ้างแรงงานต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยแรงงาน และมีหลักฐานการจ้างงานที่ชัดเจน</p>	
	<p>8.1 จ้างแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย <u>ควรมีหนังสือสัญญาการจ้างงาน</u></p>	ข้อกำหนดรองหลัก
	<p>8.2 จ่ายค่าจ้างแรงงานถูกต้องตามกฎหมาย <u>ควรจ้างแรงงานที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์</u></p>	ข้อกำหนดรองหลัก
	<p>8.3 <u>ต้องจัดสวัสดิการแก่ผู้ใช้แรงงานอย่างเหมาะสมและเพียงพอ</u></p>	ข้อกำหนดหลักแนะนำ
	<p>8.4 กรณีเป็นแรงงานต่างด้าวต้องมีหนังสือเดินทางที่ถูกต้องตามกฎหมายและมีใบอนุญาตทำงาน</p>	ข้อกำหนดหลัก
	<p>8.5* <u>ควรจัดหาอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานเพื่อความปลอดภัย</u></p>	ข้อเสนอแนะ
	<p>8.6* <u>ควรมีการอบรมคนงานเกี่ยวกับความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน</u></p>	ข้อเสนอแนะ

รายการ	ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด
9. ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	<p>หลักการ/วัตถุประสงค์</p> <p>ควรดำเนินกิจกรรมการเลี้ยงกุ้งทะเลในทุกขั้นตอนอย่างมีความรับผิดชอบต่อชุมชน และสังคม รวมทั้งต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ</p>	
	9.1 ที่ตั้งฟาร์มต้องไม่กีดขวางทางสัญจรดั้งเดิมก่อนตั้งฟาร์ม กระทบการดำรงชีวิต หรือกิจกรรมของคนในท้องถิ่น	ข้อกำหนดหลัก
	9.2 มีการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามที่กำหนดในกฎหมาย (ถ้ามี) (C.5 03)	ข้อกำหนดหลัก
	9.3 มีการบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลอย่างเหมาะสม เพื่อป้องกันมลพิษจากการก่อสร้าง ซ่อมบำรุง หรือรั่วถอน รวมถึงมีการจัดเก็บและกำจัดเครื่องมือ/อุปกรณ์ที่ไม่ได้ใช้งาน หรือชำรุดเสียหาย (C.3 02)	ข้อกำหนดรอง
	9.4 ไม่ใช้อาหารสัตว์ผสมสำเร็จรูปที่มีส่วนผสมของปลาป่นและน้ำมันปลาที่ทำจากปลาชนิดใกล้สูญพันธุ์ หรือปลาที่ได้จากการทำประมง IUU (C.4 02)	ข้อกำหนดรอง
	9.5 ให้ความสำคัญกับการจ้างแรงงานในท้องถิ่น	ข้อกำหนดรอง
	9.6 คำนึงถึงผลประโยชน์ต่อชุมชนในทุกขั้นตอนการผลิต	ข้อกำหนดรอง
	9.7 มีการจัดการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม (C.8 03)	ข้อแนะนำ
	9.8 มีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างฟาร์มกับชุมชน	ข้อแนะนำ
	9.9 มีกลไกในการสื่อสารเพื่อร่วมกับชุมชนในการจัดการปัญหาที่ก่อให้เกิดหรือมีแนวโน้มก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน	ข้อแนะนำ
	9.10 เข้าเป็นสมาชิกและเข้าร่วมกิจกรรมองค์กรผู้ประกอบการฟาร์มเลี้ยงกุ้งหรือที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ	ข้อแนะนำ
9.11 ควรใช้ลูกพันธุ์กุ้งจากการเพาะพันธุ์ หลีกเลี่ยงการจับลูกพันธุ์จากธรรมชาติ (C.6 03 04)	ข้อกำหนดรอง	

รายการ	ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด
	9.12 กรณีใช้กึ่งต่างถิ่นต้องผ่านกระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงและกรณีนำเข้าต้องมีมาตรการกักกันตามที่กฎหมายกำหนด (C.7 03)	ข้อกำหนดหลัก
	9.13 ไม่ใช้กึ่งที่ผ่านการดัดแปลงทางพันธุกรรมที่ไม่เกิดขึ้นในธรรมชาติ (C.7 02)	ข้อกำหนดหลัก
	9.14 มีการป้องกันการหลุดรอดของกึ่งที่เลี้ยงอย่างเหมาะสม (C.7 01)	ข้อกำหนดรอง
	9.15 พื้นฟูพื้นที่ฟาร์มหรือพื้นที่รอบๆ ฟาร์มที่เสียหายจากการเพาะเลี้ยง (C.5 04)	ข้อเสนอแนะ
	9.16 ในกรณีที่มีเหตุทำให้การเลี้ยงกึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น บ่อรั่วซึม ต้องมีวิธีการแก้ไขที่มีประสิทธิภาพ	ข้อกำหนดรอง
	9.17 ให้ชุมชนร่วมรับทราบผลการติดตามตัวชี้วัด คุณภาพสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกฟาร์มอย่างสม่ำเสมอ	ข้อเสนอแนะ
	9.18 เข้าร่วมประชุมหรือสัมมนา หรือรับการฝึกอบรมทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงกึ่งที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การรักษาสุขภาพและสวัสดิภาพสัตว์ และความปลอดภัยของอาหาร	ข้อเสนอแนะ
10. เอกสารและข้อมูลบันทึก	<p>หลักการ/วัตถุประสงค์</p> <p><u>ควรมีการบันทึกข้อมูลที่สำคัญในทุกขั้นตอนของการผลิต เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการเลี้ยงกึ่งทะเล รวมถึงมีเอกสารหลักฐานที่ใช้ในการตามสอบผลผลิตได้</u></p>	
	10.1 มีเอกสารกำกับกับการจำหน่ายลูกพันธุ์สัตว์น้ำและเอกสารกำกับการจำหน่ายสัตว์น้ำให้ตรวจสอบได้ (C.6 01 02)	ข้อกำหนดหลัก
	10.2 มีการบันทึกข้อมูลการใช้ยาสัตว์ สารเคมี และผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ที่ใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	ข้อกำหนดหลัก
	10.3 มีการบันทึกข้อมูลการใช้สารเคมีในระหว่างการจับ	ข้อกำหนดหลัก
	10.4 มีการบันทึกและเก็บข้อมูลการเลี้ยงกึ่งที่จำเป็นอื่นๆ ให้ตรวจสอบได้ เช่น การเกิดและการป้องกันโรค คุณภาพน้ำ รุนของอาหารที่ใช้	ข้อกำหนดรอง

